

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 80/2005(2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ «Ο ΛΟΓΟΣ»

Ημερομηνία Απόφασης: 12 Ιουλίου, 2006

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, Νίκου Παπαμιχαήλ, Μαίρης Κουτσελίνη, Μαρίας Δωρίτη και Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Η παρούσα υπόθεση αφορά πιθανές παραβάσεις του Κανονισμού **24(2)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) και των παραγράφων **8(2)** του Μέρους Ι και **1(6)** του Μέρους ΙΙ του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας που επισυνάπτεται ως Παράρτημα VIII στους πιο πάνω Κανονισμούς.

Ο κανονισμός 24(2)(δ) των πιο πάνω Κανονισμών αναφέρει: *...στα δελτία ειδήσεων και στις ενημερωτικές εκπομπές... μετάδοση τυχών σκηνών ακατάλληλων για ανηλίκους ή που πιθανό να θίγουν τις ευαισθησίες των τηλεθεατών είναι σύντομες και υπάρχει οπτική ή ηχητική προειδοποίηση (λεκτική)*

Η **παράγραφος 8(2)** του Μέρους I του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας (Παράρτημα VIII) των πιο πάνω Κανονισμών αναφέρει: *οι δημοσιογράφοι κατά την ενάσκηση του λειτουργήματός τους επιδεικνύουν την αρμόζουσα ευαισθησία σε θέματα που αφορούν την εθνική ασφάλεια και είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στην παρουσίαση θεμάτων όπως η βία, το έγκλημα, ο ανθρώπινος πόνος και ο θάνατος, καθώς και πληροφοριών ή εικόνων που μπορούν να προκαλέσουν πανικό ή φρίκη ή αποτροπιασμό*

Η **παράγραφος 1(6)** του Μέρους II του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας (Παράρτημα VIII) των πιο πάνω Κανονισμών αναφέρει: *σε περίπτωση πένθους, θλίψης ή ψυχικού κλονισμού απαγορεύονται τα κοντινά πλάνα και αναμένεται η πλέον διακριτική κάλυψη του γεγονότος. Επιβάλλεται στο μέγιστο βαθμό προσέγγιση που να την χαρακτηρίζει διακριτικότητα και συμπάθεια και αποφυγή οποιασδήποτε πράξης που δυνατό να οξύνει τον ανθρώπινο πόνο*

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **27.4.2005** έθεσε ενώπιον του σταθμού τις διερευνώμενες παραβάσεις για οποιεσδήποτε εξηγήσεις και / ή παραστάσεις σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της εν λόγω επιστολής και κάλεσε τους εκπροσώπους του σταθμού όπως δηλώσουν κατά πόσο επιθυμούν να παρευρεθούν κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Στην εν λόγω επιστολή τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δε ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντηση του σταθμού.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις, οι οποίες τέθηκαν ενώπιον του σταθμού με την προαναφερθείσα επιστολή της Αρχής προς αυτόν, εκτίθενται στα πιο κάτω υποστοιχεία 1-3 :

1. Στις **13.7.2004**, μεταξύ των ωρών **20:00- 21:00** , κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων του σταθμού, μεταδόθηκε ρεπορτάζ που αφορούσε το φόνο δεκατριάχρονου Τουρκοκύπριου αγοριού στη Λεμεσό, από Ελληνοκύπριο, το οποίο περιείχε λεπτομερείς περιγραφές από μάρτυρες του εγκλήματος, ακατάλληλες για ανηλίκους, οι οποίες θίγουν τις ευαισθησίες των τηλεθεατών και για τις οποίες ο σταθμός δεν μερίμνησε ώστε να υπάρξει οπτική ή λεκτική προειδοποίηση, κατά παράβαση του **κανονισμού 24(2)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Συγκεκριμένα, μεταδόθηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

Δημοσιογράφος: *Πέ μας, ήντα που έγινε;*

Μάρτυρας 1: *Είδα τον άνθρωπο που τον εμασιέρωνε...*

Μάρτυρας 2: *...του την έμπηξε στην κοιλιακή χώρα τζιαί μια πάνω στην τζιεφαλή το οποίο έμεινε το μασιέρι καρφωμένο πάνω στην τζιεφαλή του...*

Δημοσιογράφος: *Πού ήταν τραυματισμένο το μωρό, εδώ στο κεφάλι;*

Μάρτυρας 3: *...είχε παντού τραύματα...κάτω από το στήθος, κάτω από τη μασχάλη, ήταν ήδη καρφωμένο το μαχαίρι μέσα στο μάτι του...*

2. Στις **14.7.2004**, μεταξύ των ωρών **20:00- 21:00** , κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων του σταθμού, μεταδόθηκε ρεπορτάζ που αφορούσε το φόνο δεκατριάχρονου Τουρκοκύπριου αγοριού στη Λεμεσό, από Ελληνοκύπριο, το οποίο περιείχε σκηνές που απεικόνιζαν τον ανθρώπινο πόνο των γονιών και λοιπών συγγενών του θύματος. Κατά την ενάσκηση του λειτουργήματος του, ο δημοσιογράφος του σταθμού που επιλήφθηκε του θέματος, δεν επέδειξε την αρμόζουσα ευαισθησία στο συγκεκριμένο θέμα που αφορούσε τη βία, το έγκλημα, τον ανθρώπινο πόνο και τον θάνατο και δεν ήταν προσεκτικός ως προς την παρουσίαση του θέματος κατά παράβαση της **παραγράφου 8(2)** του Μέρους I του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας που επισυνάπτεται ως Παράρτημα VIII στους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

3. Στις **14.7.2004**, μεταξύ των ωρών **20:00- 21:00** , κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων του σταθμού, μεταδόθηκε ρεπορτάζ που αφορούσε το φόνο δεκατριάχρονου Τουρκοκύπριου αγοριού στη Λεμεσό, από Ελληνοκύπριο, το οποίο δεν καλύφθηκε από το σταθμό με την επιβαλλόμενη προσέγγιση που να χαρακτηρίζεται από διακριτικότητα και συμπάθεια προς την οικογένεια του θύματος, κατά παράβαση της **παραγράφου 1(6)** του Μέρους II του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας που επισυνάπτεται ως Παράρτημα VIII στους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000). Συγκεκριμένα, στα πλαίσια του εν λόγω ρεπορτάζ, μεταδόθηκαν πλάνα από τους γονείς και λοιπούς συγγενείς του θύματος οι οποίοι βρίσκονταν σε ακραία κατάσταση πένθους θλίψης και ψυχικού κλονισμού.

Με επιστολή του ημερομηνίας **10.5.2005**, ο Δικηγόρος του σταθμού κ. Χατζηπαναγιώτου, ανέφερε, κατά λέξη, τα ακόλουθα:

Θέμα: Αυτεπάγγελτη εξέταση για πιθανές παραβάσεις από μέρος του Τηλεοπτικού Σταθμού «MEGA – ΛΟΓΟΣ» του Κανονισμού 24(2)(δ) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), της παραγράφου 8(2) του Μέρους I και της παραγράφου 1(6) του Μέρους II του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας για τα Ηλεκτρονικά Μ.Μ.Ε, που επισυνάπτεται ως Παράρτημα VII στους πιο πάνω Κανονισμούς

Ειδικότερα, η υπό εξέταση υπόθεση αφορά την μετάδοση ρεπορτάζ από τον τηλεοπτικό σταθμό των πελατών μας MEGA – «Ο ΛΟΓΟΣ», κατά τη διάρκεια του Κεντρικού Δελτίου Ειδήσεων του Σταθμού των 8:15 στις 13.07.04 και 14.07.04, που αφορούσε το φόνο 13χρονου Τουρκοκύπριου αγοριού στη Λεμεσό από Ελληνοκύπριο.

Αναφορικά με την πιθανή παράβαση του Κανονισμού **24(2)(δ)** παρατηρούμε τα πιο κάτω:

Ο εν λόγω Κανονισμός κατά λέξη αναφέρει: **«μετάδοση τυχόν σκηνών ακατάλληλων για ανηλίκους ή που είναι πιθανό να θίγουν τις ευαισθησίες των τηλεθεατών είναι σύντομες και υπάρχει οπτική ή ηχητική προειδοποίηση (λεκτική)»** (η υπογράμμιση είναι δική μας).

Σύμφωνα με το λεκτικό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του Πίνακα Α' της Αρχής, ο Σταθμός μετέδωσε ρεπορτάζ που «περιείχε λεπτομερείς περιγραφές, από μάρτυρες του εγκλήματος...»

Δηλαδή, έχουμε ενώπιον μας όχι «σκηνές ακατάλληλες» αλλά κάποιες «περιγραφές» που δε συνοδεύονταν από εικόνες του εγκλήματος.

Αφού λοιπόν δε μεταδόθηκαν εικόνες του εγκλήματος, πώς είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι ο Σταθμός των πελατών μας δεν μερίμνησε ώστε να υπάρχει οπτική ή λεκτική προειδοποίηση; Παρά ταύτα πιστεύουμε ότι το εισαγωγικό κείμενο το οποίο διαβάστηκε από την παρουσιάστρια του δελτίου πριν τη μετάδοση του ρεπορτάζ, ήταν αρκούστως ικανοποιητικό για να προειδοποιήσει τους τηλεθεατές για το τι επρόκειτο να δουν.

Είναι σαφές από τα ολίγα που αναφέραμε πιο πάνω ότι, τα γεγονότα όπως εκτίθενται στην παράγραφο 1 του Πίνακα Α' δεν μπορεί να ενταχθούν στον Κανονισμό 24(2)(δ), αφού σε καμιά περίπτωση, επαναλαμβάνουμε, δεν μεταδόθηκαν σκηνές που να παρουσιάζουν το έγκλημα.

Η προσπάθεια ένταξης των γεγονότων, όπως έχουν παρουσιαστεί από το ρεπορτάζ, στον Κανονισμό 24(2)(δ), πιστεύουμε ότι είναι παρακινδυνευμένη σκέψη και ενέργεια που θα οδηγούσε σε παρερμηνεία του Κανονισμού.

Περαιτέρω αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με τη θέση των πελατών μας, τα υπό αναφορά ρεπορτάζ ετοιμάστηκαν με τη δέουσα προσοχή και ευαισθησία ώστε να μην παραβιάζουν κανένα Νόμο ή Κανονισμό. Ιδιαίτερα δε, λόγω της ιδιομορφίας του συγκεκριμένου εγκλήματος και των πιθανών κινδύνων για αντίποινα, η διεύθυνση του Σταθμού έδωσε σαφείς οδηγίες όπως η όλη προσέγγιση του θέματος γίνει κατά τρόπο που αφενός να καταγράφει με ακρίβεια τα γεγονότα και αφετέρου να συμβάλλει στην εκτόνωση της κατάστασης, ώστε να μην δοθεί σε οποιονδήποτε η ευκαιρία να εκμεταλλευτεί το θλιβερό αυτό περιστατικό για πολιτικούς ή άλλους σκοπούς.

Οι πελάτες μας θεωρούν ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση, εκείνο που προείχε και επιβαλλόταν από το δημόσιο συμφέρον ήταν να μην αφεθεί σε καμιά περίπτωση η εντύπωση ότι επρόκειτο για έγκλημα δικοινοτικού χαρακτήρα και ότι τα κίνητρα του δράστη ήταν πολιτικά ή εθνικά.

Επίσης πολύ σημαντικό ήταν να μην δημιουργηθεί η εντύπωση ότι κατεβλήθη η οποιαδήποτε προσπάθεια συγκάλυψης ή υποβάθμισης του ειδεχθούς αυτού εγκλήματος, για να προστατευθεί ο δράστης επειδή ήταν Ελληνοκύπριος.

Περαιτέρω οι πελάτες μας απορρίπτουν κατηγορηματικά τη θέση ότι δεν επέδειξαν τον επιβαλλόμενο σεβασμό προς των ανθρώπινο πόνο των γονέων και των λοιπών συγγενών του θύματος, αφού από όλα τα πλάνα και τις δηλώσεις οικείων του θύματος που μεταδόθηκαν, απαλείφθηκαν με ιδιαίτερη προσοχή και ευαισθησία όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία πιθανό να προκαλούσαν ενόχληση. Όλες δε οι δηλώσεις λήφθηκαν με την έγκριση των ιδίων των οικείων του θύματος και χωρίς την άσκηση από μέρους των δημοσιογράφων του Σταθμού, οποιασδήποτε μορφής πίεσης.

*Με τα όσα πιο πάνω αναφέρουμε, πιστεύουμε ότι δίνουμε ικανοποιητικές απαντήσεις και ως προς τις διερευνούμενες παραβάσεις της παραγράφου 8(2) του **Μέρους I** και της παραγράφου **1(6) του Μέρους II** του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας για τα Ηλεκτρονικά Μ.Μ.Ε.*

*Όσον αφορά τις εν λόγω πιθανές παραβάσεις του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης κατά το άρθρο **3(2)(ζ)(ii) του Ν.7(Ι)/98** έχει δικαιοδοσία να επιληφθεί τέτοιων περιπτώσεων μόνο μετά από Αίτηση της Επιτροπής Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, Αίτηση η οποία δεν υπάρχει στη συγκεκριμένη περίπτωση.*

Τη θέση αυτή ανέπτυξε και δικαιολόγησε πλήρως ο έντιμος Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου κ. Γαβριηλίδης στην Απόφαση του ημερ. 25.09.02, στην Υπόθεση Αρ. 812/2001, από την οποία αντιγράφουμε αυτούσια τα πιο κάτω και παρακαλούμε όπως θεωρηθούν μέρος της παρούσας υπεράσπισης μας:

«Αρκεί να εξεταστεί η παράγραφος (ζ) του εδαφίου (2) του άρθρου 3 του Νόμου στο σύνολο της. Μια τέτοια εξέταση οδηγεί, αβίαστα κατά την άποψη μου, στο συμπέρασμα ότι η Αρχή μπορεί να εξετάζει, αυτεπάγγελα ή άλλως πως, παραβάσεις του Νόμου ή των Κανονισμών (ζ)(i) ή παραβάσεις των όρων της άδειας ενός σταθμού (ζ)(iii) ή εγκυκλίων οδηγιών ή συστάσεων (ζ)(iv), όχι όμως και παραβάσεις του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας (ζ)(ii). Τέτοιες παραβάσεις μπορεί να εξετάζει μόνο "έπειτα από αίτηση της Επιτροπής Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας". Αν πρόθεση του νομοθέτη ήταν η Αρχή να εξετάζει και παραβάσεις του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, αυτεπάγγελα ή άλλως πως, όπως στις περιπτώσεις των άλλων τριών παραβάσεων, τότε θα διατύπωνε την υποπαράγραφο (ii) της παραγράφου (ζ) με τη φράση "του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας" μόνο. Χωρίς, δηλαδή, να προσθέσει τη φράση "έπειτα από αίτηση της Επιτροπής Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας", αφού τέτοια προσθήκη δεν θα εξυπηρετούσε κανένα χρήσιμο σκοπό».

Στην ίδια απόφαση ο κ. Γαβριηλίδης, εξετάζοντας την **παράγραφο 19 του Μέρους II του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας**, παράγραφο από την οποία προφανώς η Αρχή άντλησε τη δικαιοδοσία της να επιληφθεί αυτεπάγγελα στην υπό εξέταση περίπτωση και να διερευνήσει πιθανές παραβάσεις του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, παρατηρεί τα εξής: «Είναι πρόδηλο ότι η παράγραφος αυτή είναι *ultra vires* του εξουσιοδοτικού άρθρου 51(2)(ιε) αφού συγκρούεται ευθέως με το άρθρο 3(2)(ζ)(ii) του Νόμου σύμφωνα με το οποίο, για τους λόγους που εξήγησα, η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να επιλαμβάνεται παραβάσεων του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας ούτε να επιβάλλει κυρώσεις για τέτοιες παραβάσεις, παρά μόνο "έπειτα από αίτηση της Επιτροπής Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας". Αντίθετη ερμηνεία του άρθρου 51(2)(ιε) θα σήμαινε ότι ο νομοθέτης έδωσε στην Αρχή, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, την εξουσία να καταργεί ή τροποποιεί, με Κανονισμούς, ρητές διατάξεις του Νόμου.

Ενόψει των ανωτέρω πιστεύουμε ότι ο Σταθμός των πελατών μας δεν έχει υποπέσει σε καμία παράβαση και εισηγούμαστε την απαλλαγή του από οποιαδήποτε κύρωση.

Ο σταθμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να παραστεί κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, καθώς επίσης τις γραπτές εξηγήσεις του Δικηγόρου του σταθμού και κρίνουμε ότι:

Στις **13.7.2004** μεταξύ των ωρών **20.00 -21.00 (υποστοιχείο 1)**, κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων του σταθμού, μεταδόθηκε ρεπορτάζ που αφορούσε το φόνο δεκατριάχρονου Τουρκοκύπριου αγοριού στη Λεμεσό, από Ελληνοκύπριο, το οποίο περιείχε λεπτομερείς περιγραφές από μάρτυρες του εγκλήματος, ακατάλληλες για ανηλίκους, οι οποίες θίγουν τις ευαισθησίες των τηλεθεατών και για τις οποίες ο σταθμός δεν μερίμνησε ώστε να υπάρχει οπτική ή λεκτική προειδοποίηση, κατά παράβαση του **κανονισμού 24(2)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Αναφορικά με την υπεράσπιση του σταθμού, έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Σε ό,τι αφορά στον ισχυρισμό του σταθμού ότι *έχουμε ενώπιον μας όχι «σκηνές ακατάλληλες» αλλά κάποιες «περιγραφές» που δεν συνοδεύονταν από εικόνες του εγκλήματος* και συνεπώς προκύπτει *παρερμηνεία του Κανονισμού* (Κανονισμός 24(2)(δ) των πιο πάνω Κανονισμών), η Αρχή έχει να παρατηρήσει ότι οι δηλώσεις και περιγραφές των μαρτύρων του εγκλήματος που μεταδόθηκαν από το σταθμό στα πλαίσια του υπό αναφορά δελτίου ειδήσεων, αποτελούν μέρος του συγκεκριμένου ρεπορτάζ και συνθέτουν οπτικά και λεκτικά την υπό διερεύνηση σκηνή.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς του σταθμού ότι *δεν μεταδόθηκαν σκηνές που να παρουσιάζουν το έγκλημα* και ό,τι το εν λόγω ρεπορτάζ προβλήθηκε για το *δημόσιο συμφέρον*, η Αρχή έχει να παρατηρήσει ότι η παράβαση του υπό

αναφορά κανονισμού προκύπτει από το περιεχόμενο του συγκεκριμένου ρεπορτάζ και όχι από τη γενικότερη μετάδοση της είδησης.

Σε ό,τι αφορά στη θέση του σταθμού ότι *οι δηλώσεις λήφθηκαν με την έγκριση των ιδίων των οικείων του θύματος και χωρίς την άσκηση από μέρους των δημοσιογράφων του Σταθμού, οποιασδήποτε μορφής πίεσης*, η Αρχή παρατηρεί ότι έστω και με την οποιαδήποτε έγκριση των συγγενών ή/ και φίλων του θύματος, ο σταθμός έχει την υποχρέωση να μην προβάλλει οποιοδήποτε υλικό δεν συνάδει με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του κανονισμού **24(2)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 1**).

Σε ό,τι αφορά στις **παραγράφους 8(2)** του Μέρους I και **1(6)** του Μέρους II του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας για τα Ηλεκτρονικά Μ.Μ.Ε (Παράρτημα VIII) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) και εν όψει της Απόφασης της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου στην Αναθεωρητική Έφεση 3520, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι δεν στοιχειοθετούνται παραβάσεις (**υποστοιχεία 2 και 3**).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, έχει δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον σταθμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε αντίθετη περίπτωση, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Γ.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 80/2005(2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ «Ο ΛΟΓΟΣ»

Ημερομηνία Απόφασης: 21 Μαΐου, 2008

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Μαρίας Δωρίτη και Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **12 Ιουλίου 2006** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι υπάρχει παράβαση του **κανονισμού 24(2)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ο **κανονισμός 24(2)(δ)** των πιο πάνω Κανονισμών αναφέρει: *...στα δελτία ειδήσεων και στις ενημερωτικές εκπομπές... μετάδοση τυχόν σκηνών ακατάλληλων για ανηλίκους ή που πιθανό να θίγουν τις ευαισθησίες των τηλεθεατών είναι σύντομες και υπάρχει οπτική ή ηχητική προειδοποίηση (λεκτική).*

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, είχε δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομηνίας **28.11.2006** κάλεσε τον σταθμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις εισηγήσεις και απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Με επιστολή του ημερομ. **11.12.2006**, ο σταθμός έθεσε ενώπιον της Αρχής τα ακόλουθα:

Στο παρόν στάδιο της διαδικασίας και πριν την επιβολή οποιασδήποτε κύρωσης σε βάρος του σταθμού των πελατών μας, θα θέλαμε, πέραν των όσων αναφέρονται στην επιστολή μας ημερομ. 10.5.05, να τονίσουμε τα πιο κάτω, τα οποία κατά την άποψη μας αποτελούν ουσιώδη ελαφρυντικά στοιχεία και θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη λήψη της απόφασης της Αρχής για το είδος της κύρωσης που πιθανόν θα επιβληθεί.

Η παράβαση του κανονισμού 24(2)(δ) συνιστάται, σύμφωνα με την απόφαση της Αρχής, στη μετάδοση από το σταθμό των πελατών μας, κατά τη διάρκεια του δελτίου ειδήσεων, δηλώσεων αναφορικά με το φόνο ανήλικου Τουρκοκύπριου στη Λεμεσό, από αυτόπτες μάρτυρες.

Ο υπεύθυνος του δελτίου ειδήσεων του σταθμού των πελατών μας έκρινε ότι οι δηλώσεις αυτές δεν εμπίπτουν στο περιεχόμενο του Κανονισμού 24(2)(δ) και συγκεκριμένα στον όρο «σκηνές» και γι' αυτό το λόγο δεν προηγήθηκε σχετική προειδοποίηση. Σχετική αναφορά στην ερμηνεία του συγκεκριμένου Κανονισμού έγινε και στην επιστολή μας ημερ. 10.5.05.

Είναι σαφές ότι ο υπεύθυνος λειτουργός του σταθμού των πελατών μας για την προετοιμασία και προβολή του επίδικου ρεπορτάζ, δεν ενήργησε με ολιγωρία ή ανευθυνότητα, αλλά σύμφωνα με την ερμηνεία που ο ίδιος έδωσε στον κανονισμό 24(2)(δ), αφού θεώρησε ότι δεν προέβαλε εικόνες ακατάλληλες για ανηλίκους ή που πιθανόν να έθιγαν τις ευαισθησίες των τηλεθεατών.

Παρά το γεγονός ότι η Αρχή έχει διαφορετική άποψη ως προς την ερμηνεία του εν λόγω άρθρου, όπως προκύπτει από την απόφαση της ημερομ. 12.7.07, δηλαδή θεωρεί ότι ο όρος «σκηνές» δεν ερμηνεύεται μόνο ως πλάνα, αλλά και ως φράσεις και/ ή δηλώσεις, είναι η θέση μας ότι η ασάφεια αυτή του Κανονισμού, η οποία αφήνει περιθώρια για αντικρουόμενες ερμηνείες, θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη και μέσα στο πνεύμα αυτό θα πρέπει να αποφασίσει η Αρχή κατά την επιβολή τυχόν κυρώσεων.

Το γεγονός δηλαδή ότι η διαπιστωθείσα από την Αρχή παράβαση δεν οφείλεται σε ηθελημένη περιφρόνηση των Κανονισμών εκ μέρους του σταθμού αλλά σε καλόπιστη ερμηνεία του συγκεκριμένου κανονισμού δεν μπορεί παρά να αποτελέσει ελαφρυντικό στοιχείο καίριας σημασίας. Εξάλλου παρόμοια υπόθεση δεν είχαν υπόψη τους οι πελάτες μας, ώστε να είναι σε θέση να γνωρίζουν την ερμηνεία που δίνει η Αρχή στο συγκεκριμένο κανονισμό και να ενεργήσουν ανάλογα.

Καταλήγοντας, θεωρούμε ότι τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ο σταθμός των πελατών μας είναι πάντα ιδιαίτερα προσεκτικός κατά την προετοιμασία και προβολή ειδήσεων που αφορούν θέματα βίας, είναι αρκούντως ικανοποιητικά ώστε η Αρχή να ασκήσει με τη μέγιστη δυνατή επιείκεια την διακριτική ευχέρεια που της παρέχει ο Νόμος κατά την επιβολή κυρώσεων.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή τις θέσεις του σταθμού, για σκοπούς μετριασμού της ποινής, όπως διατυπώνονται στην επιστολή του ημερομ.

11.12.2006, και έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Σε ό, τι αφορά στον ισχυρισμό του σταθμού ότι ο υπεύθυνος του δελτίου ειδήσεων του σταθμού έκρινε ότι οι δηλώσεις που μεταδόθηκαν στο πλαίσιο του εν λόγω ρεπορτάζ δεν εμπίπτουν στον όρο «σκηνές» και συνεπώς, στην πρόνοια του κανονισμού 24(2)(δ) των πιο πάνω Κανονισμών, η Αρχή παραπέμπει το σταθμό στην Απόφαση της ημερομ. 12.7.2006 όπου και απαντά στη συγκεκριμένη θέση του σταθμού, τη οποία και διατύπωσε αρχικά με την επιστολή του ημερομ. 10.5.2005. Εν πάση περιπτώσει, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι οι δηλώσεις και περιγραφές των μαρτύρων του εγκλήματος που μεταδόθηκαν από το σταθμό στα πλαίσια του υπό αναφορά δελτίου ειδήσεων, αποτελούν μέρος του συγκεκριμένου ρεπορτάζ και συνθέτουν οπτικά και λεκτικά την υπό διερεύνηση σκηνή.

Η Αρχή δεν αποδέχεται τον ισχυρισμό του σταθμού περί ασάφειας του κανονισμού 24(2)(δ) των πιο πάνω Κανονισμών και κρίνει ότι ο εν λόγω κανονισμός δεν αφήνει οποιαδήποτε περιθώρια για αντικρουόμενες ερμηνείες. Συνεπώς, βάσει του πιο πάνω Κανονισμού, ο σταθμός όφειλε να προειδοποιήσει οπτικά ή ηχητικά ότι το εν λόγω ρεπορτάζ περιέχει σκηνές ακατάλληλες για ανηλικούς και οι οποίες δυνατό να θίγουν τις ευαισθησίες των τηλεθεατών.

Αναφορικά με τη θέση του σταθμού ότι η εν λόγω παράβαση δεν οφείλεται σε ηθελημένη περιφρόνηση των Κανονισμών εκ μέρους του σταθμού αλλά σε καλόπιστη ερμηνεία του συγκεκριμένου κανονισμού και ότι ο υπεύθυνος λειτουργός του σταθμού δεν ενήργησε με ολιγωρία ή ανευθυνότητα αλλά με την ερμηνεία που ο ίδιος έδωσε στον κανονισμό 24(2)(δ) των πιο πάνω Κανονισμών, η Αρχή έχει να παρατηρήσει ότι ο σταθμός έχει τη συντακτική ευθύνη για το πρόγραμμα που μεταδίδει και είναι υπόλογος για τις οποιοσδήποτε παραβάσεις της Νομοθεσίας παρουσιαστούν.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, υπάρχουν δυο σοβαρές παράμετροι στην παράβαση του κανονισμού 24(2)(δ) των πιο πάνω Κανονισμών: Η πρώτη αφορά στο ότι το περιεχόμενο του εν λόγω ρεπορτάζ πιθανό να έχει θίξει τις ευαισθησίες των τηλεθεατών. Στη δεύτερη, τίθεται το θέμα της μετάδοσης σκηνών ακατάλληλων για ανηλικούς εντός της οικογενειακής ζώνης. Και στις

δυο ισχύει η υποχρέωση του σταθμού για σχετική οπτική ή ηχητική προειδοποίηση η οποία, στο συγκεκριμένο ρεπορτάζ, δεν δόθηκε.

Στο θέμα της προστασίας των ανηλίκων, η Αρχή έχει επανειλημμένα επισύρει τη προσοχή του σταθμού στο γεγονός ότι δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα σε παραβάσεις που μπορεί να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στα παιδιά, ιδιαίτερα όταν αυτές προβάλλονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά.

Στην κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα που περιέχουν σκηνές βίας, ερωτικές σκηνές, σκηνές που ενδέχεται να βλάψουν, να αναστατώσουν ή να φοβίσουν τα παιδιά καθώς επίσης λεκτικό, οπτικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5:30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το βράδυ, που ορίζεται ως οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε εκπομπής επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δίδει ιδιαίτερη έμφαση στα πιο πάνω θέματα και στην τήρηση των προνοιών της νομοθεσίας και ως εκ τούτου προβαίνει σε συστηματικό έλεγχο των εκπομπών που μεταδίδονται σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούν ανήλικοι και επιβάλλει τις ανάλογες κυρώσεις σε περιπτώσεις όπου εντοπίζονται παραβάσεις.

Τέλος, σε σχέση με τον ισχυρισμό των δικηγόρων του σταθμού ότι οι πελάτες τους δεν είχαν υπόψη τους παρόμοια υπόθεση, η Αρχή τους παραπέμπει στις Αποφάσεις της στις Υποθέσεις Αρ. Φακ. 37/2000(2), 2/2001(2), 77/2001(2), 129/2001(2) 7/2002(2), 33/2002(2), 50/2002(2), 62/2003(2), 124/2003(2), 40/2004(2), 103/2004(2) και 35/2005(2) όπου ο σταθμός κρίθηκε ένοχος για παραβάσεις του κανονισμού 24(2)(δ) των πιο πάνω Κανονισμών, όπως δηλαδή και στην παρούσα υπόθεση.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών απόψεων του σταθμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων και της σοβαρότητας των παραβάσεων, καθώς επίσης και της συμπεριφοράς του σταθμού ως προς τη διάπραξη παρόμοιας φύσεως παραβάσεων, κρίνει και αποφασίζει να επιβάλει στο σταθμό το διοικητικό πρόστιμο των **€3000** για την παράβαση του **κανονισμού 24(2)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) (υποστοιχείο 1), που έγινε στις 13.7.2004.

Ο σταθμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€3000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Γ.